

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Kvæg

Stivelsesfordøjelighed i rationer baseret på majsensilage

Rudolf Thøgersen
Specialkonsulent og
Martin Øvli Kristensen
Trainee, VFL, Kvæg

Fodringsdagen d. 2/9 2014
Herning Kongrescenter

PARTNER I
DLBR
DANSK
LANDBRUGSRÅDGIVNING

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

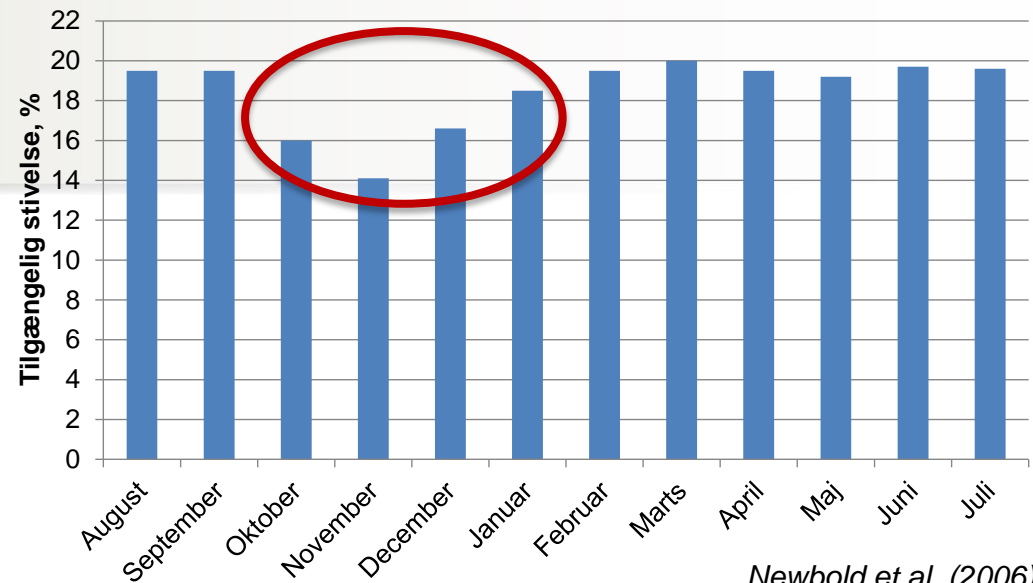
Naturerhverv.dk

Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Baggrund

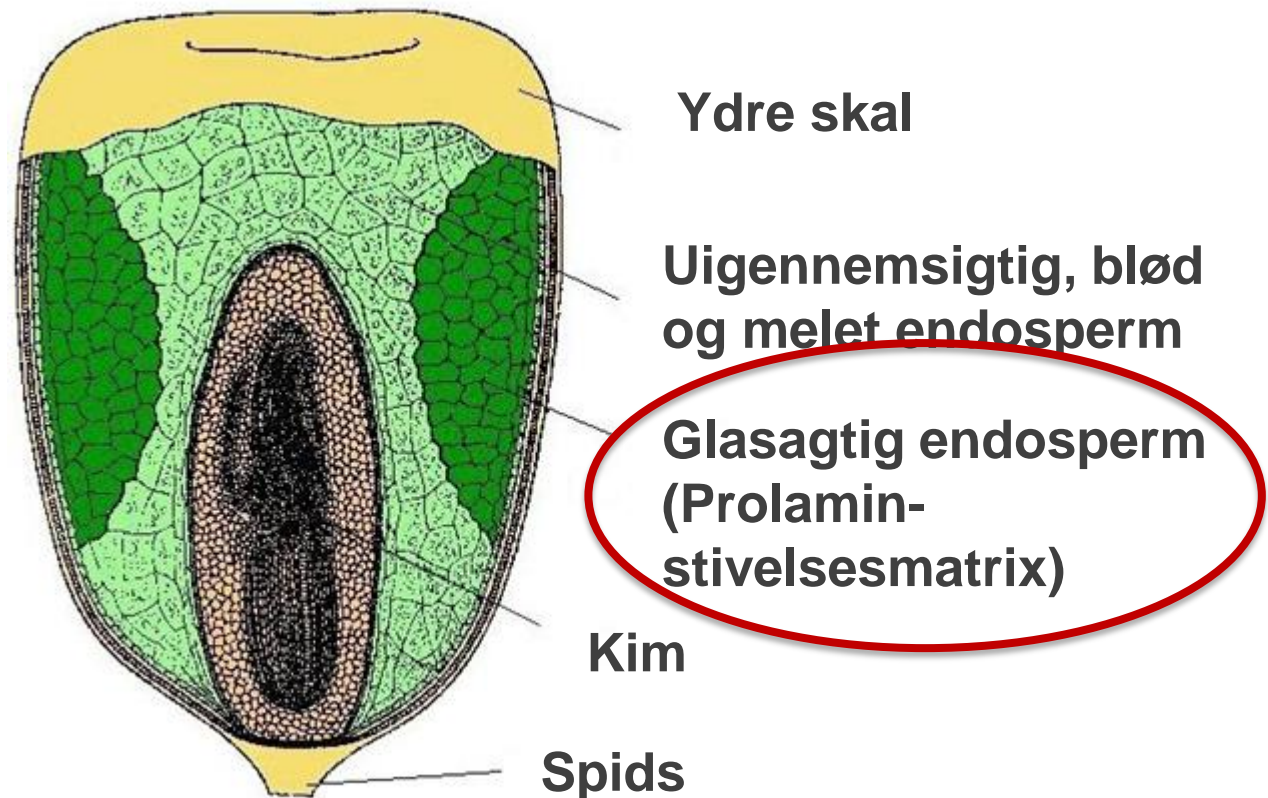
Newbold et al. (2006)

- 1) Nyere resultater viser, at der går 4-5 måneder efter ensilering, før majsstivelsen er fuldt tilgængelig.
- 2) Tidligere anbefaling, at majs-kerner blot skal være anslået for at sikre høj stivelsesfordøjelighed, men i dag fodres på højere foderniveau => højere passagehastighed i vommen.

Spørgsmål:

- Hvilken betydning har ensileringstid og indstilling af kerneknuseren for kørnes udnyttelse af stivelsen?

Prolamin-stivelsesmatrix i majs-kernen (glasagtig stivelse) beskytter mod nedbrydning

Prøveopsamling og foderkontrol i 11 fynske besætninger - november, januar og maj

Prøve af majsensilage

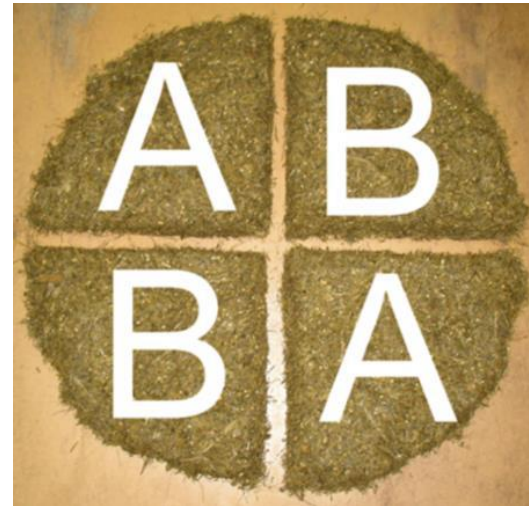
45 pct. af tørstof og 81 pct. af stivelse fra majsensilage

Prøve af fuldfoder

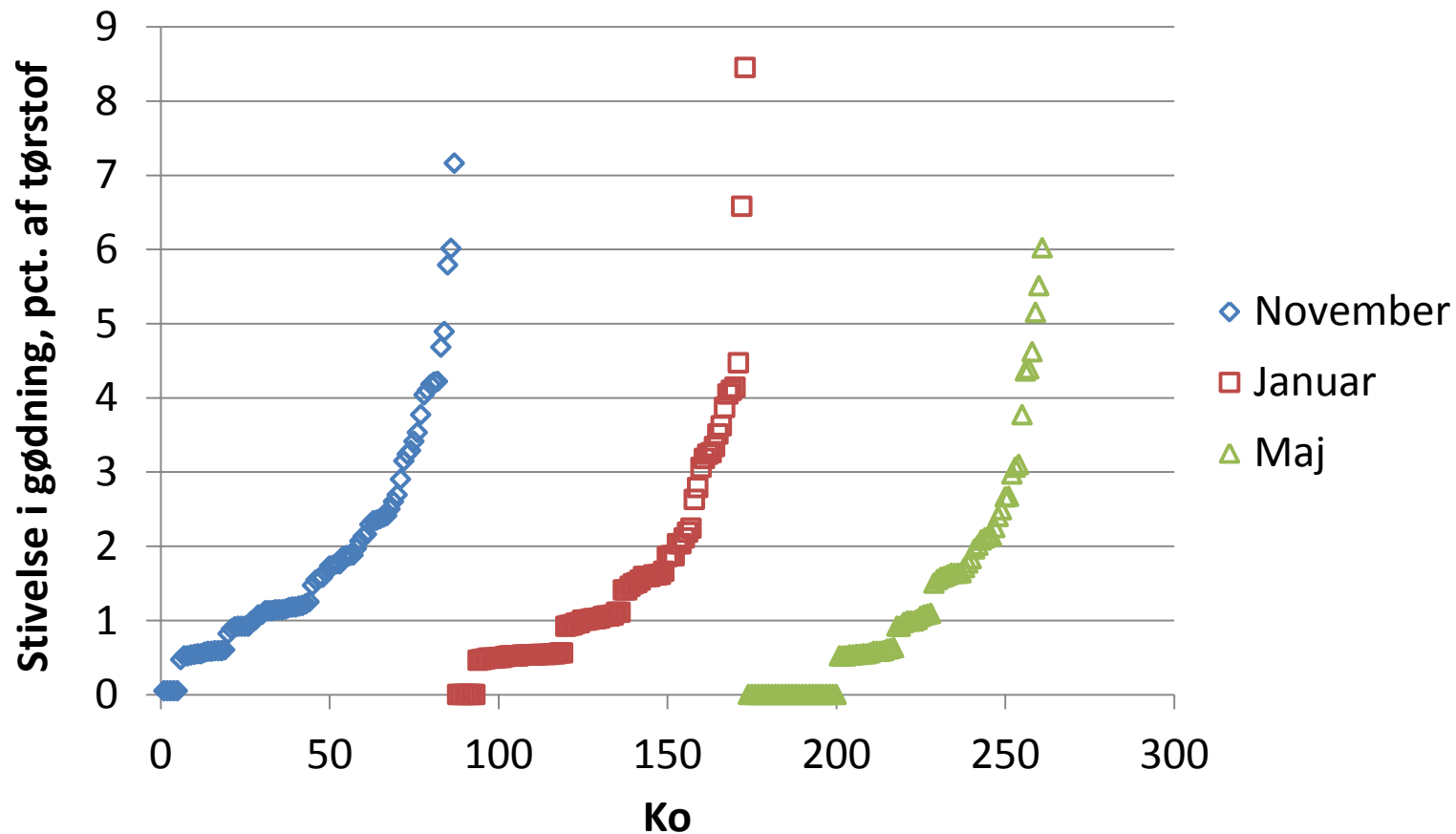
Gødningsprøver af 8 køer ca. 100 dage e. kælvnings

Neddeling af foderprøverne efter keglemetoden

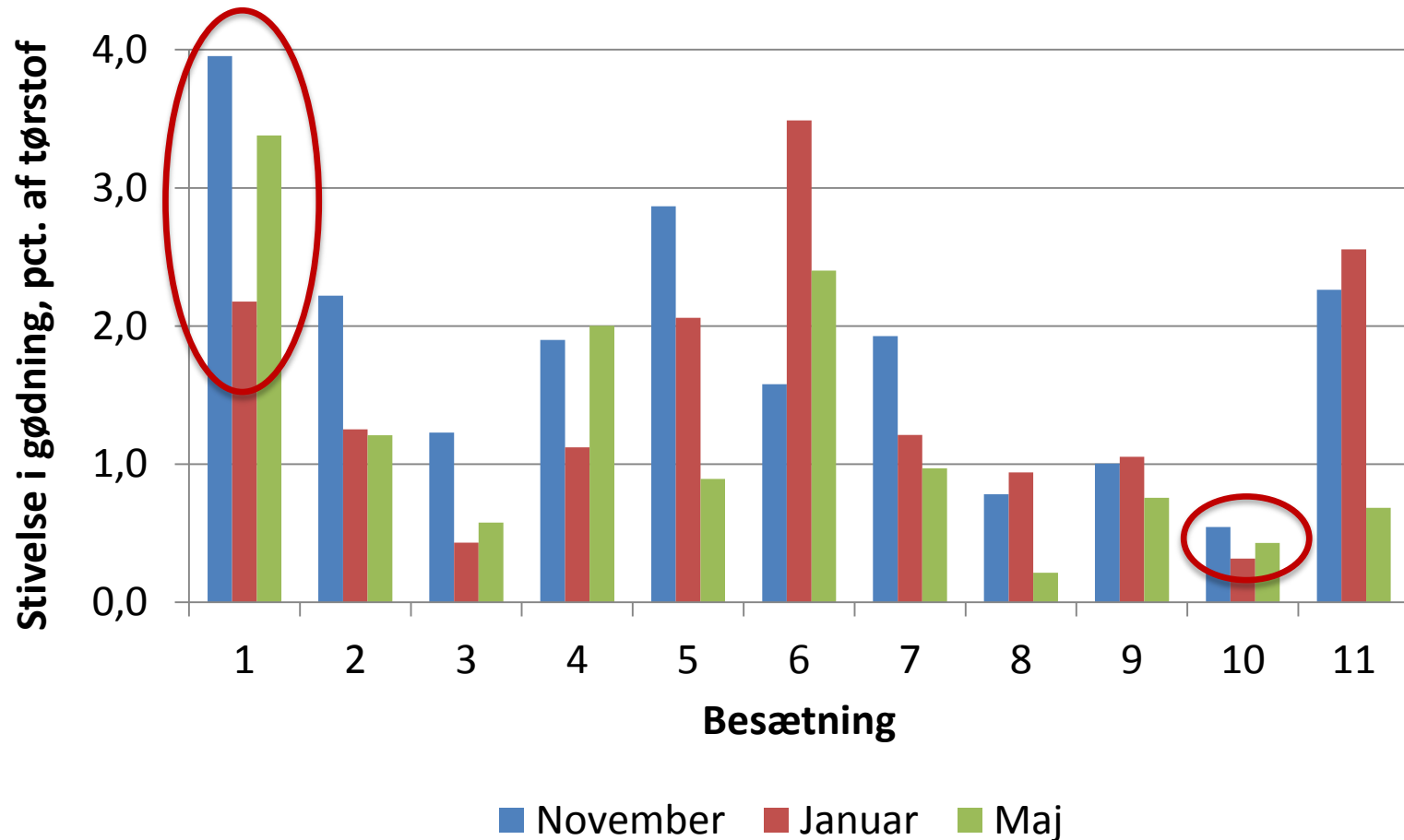
Variation mellem køer i gødningens stivelsesindhold

Ingen sammenhæng mellem stivelse i gødning og produktion på enkelt dyrs niveau

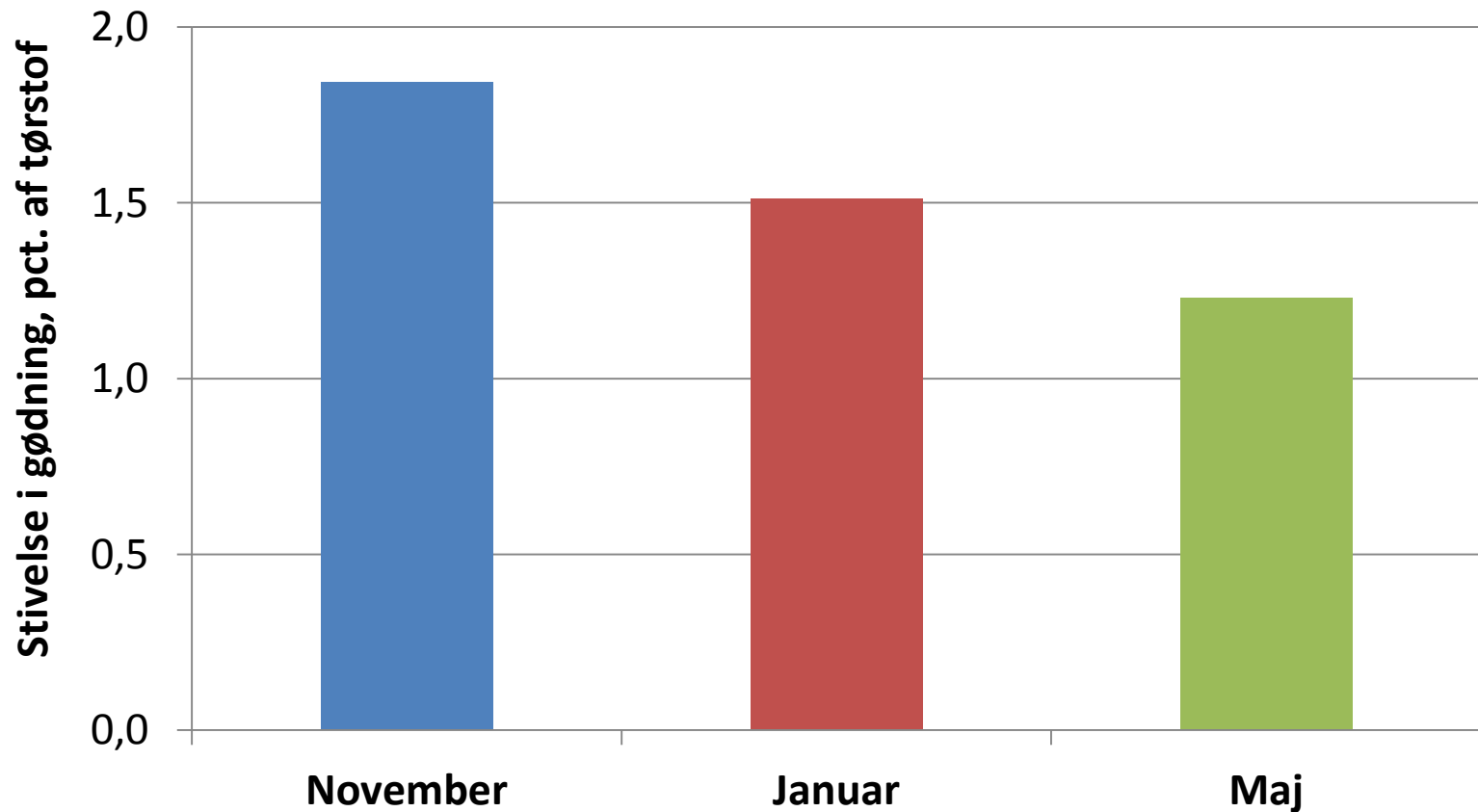
- Ingen sammenhæng til kg EKM/ko/dag.
- Ingen sammenhæng til kælvenummer.
- Ingen sammenhæng mellem stivelses- og tørstofindhold i gødningen.

Signifikant forskel mellem besætninger, men et relativt lavt niveau

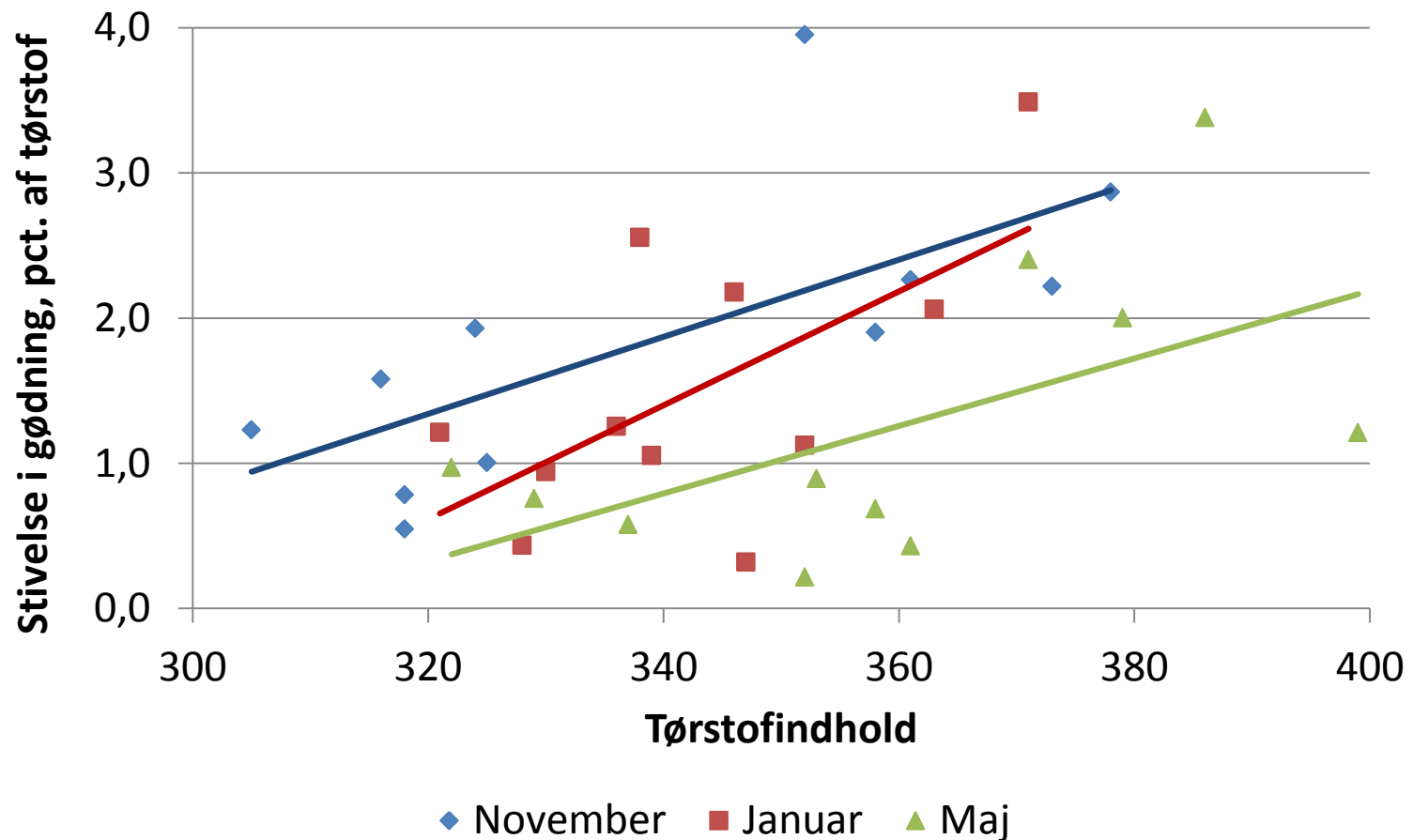

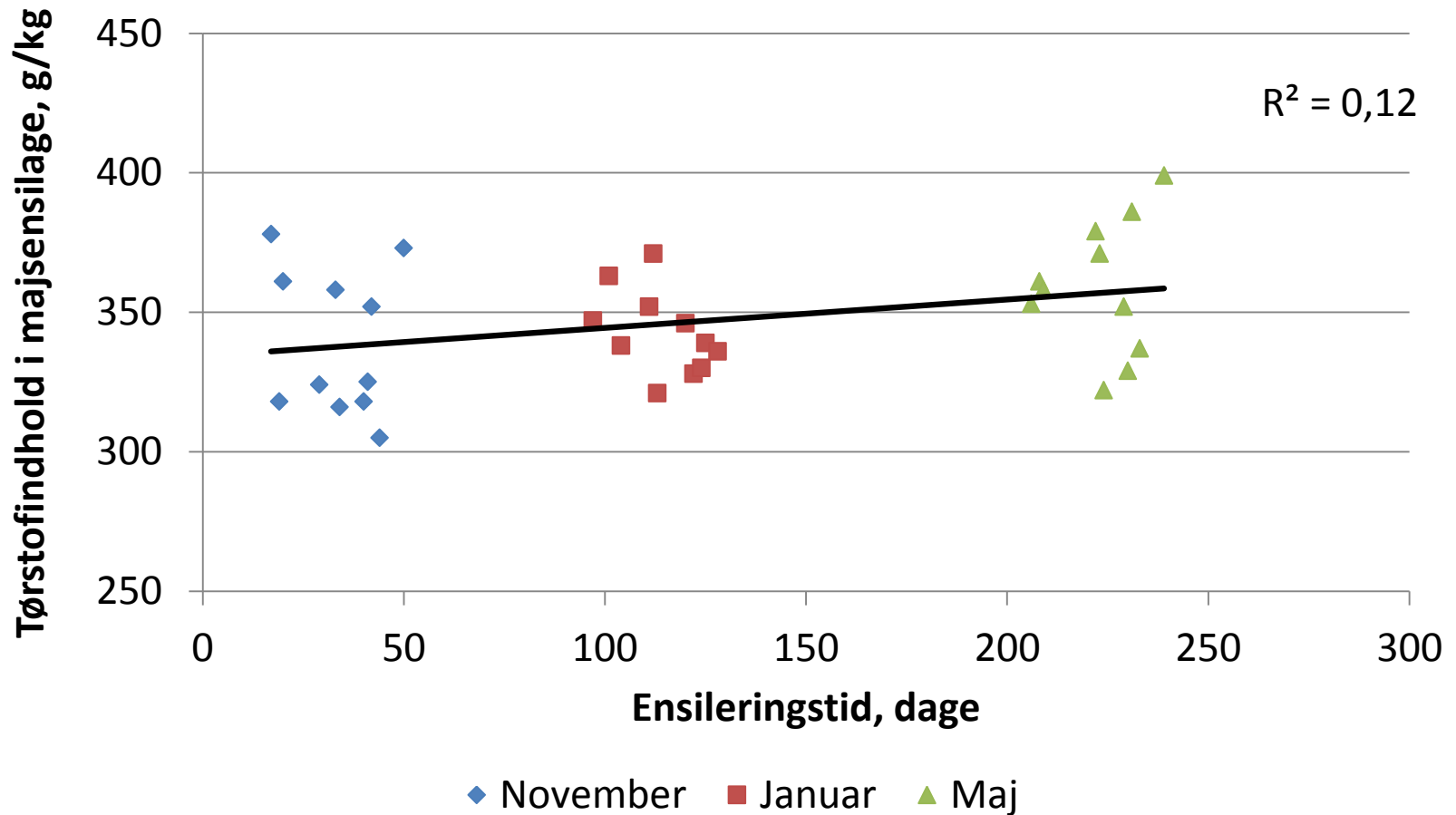
Lille, men signifikant fald i gødningens stivelsesindhold over tid

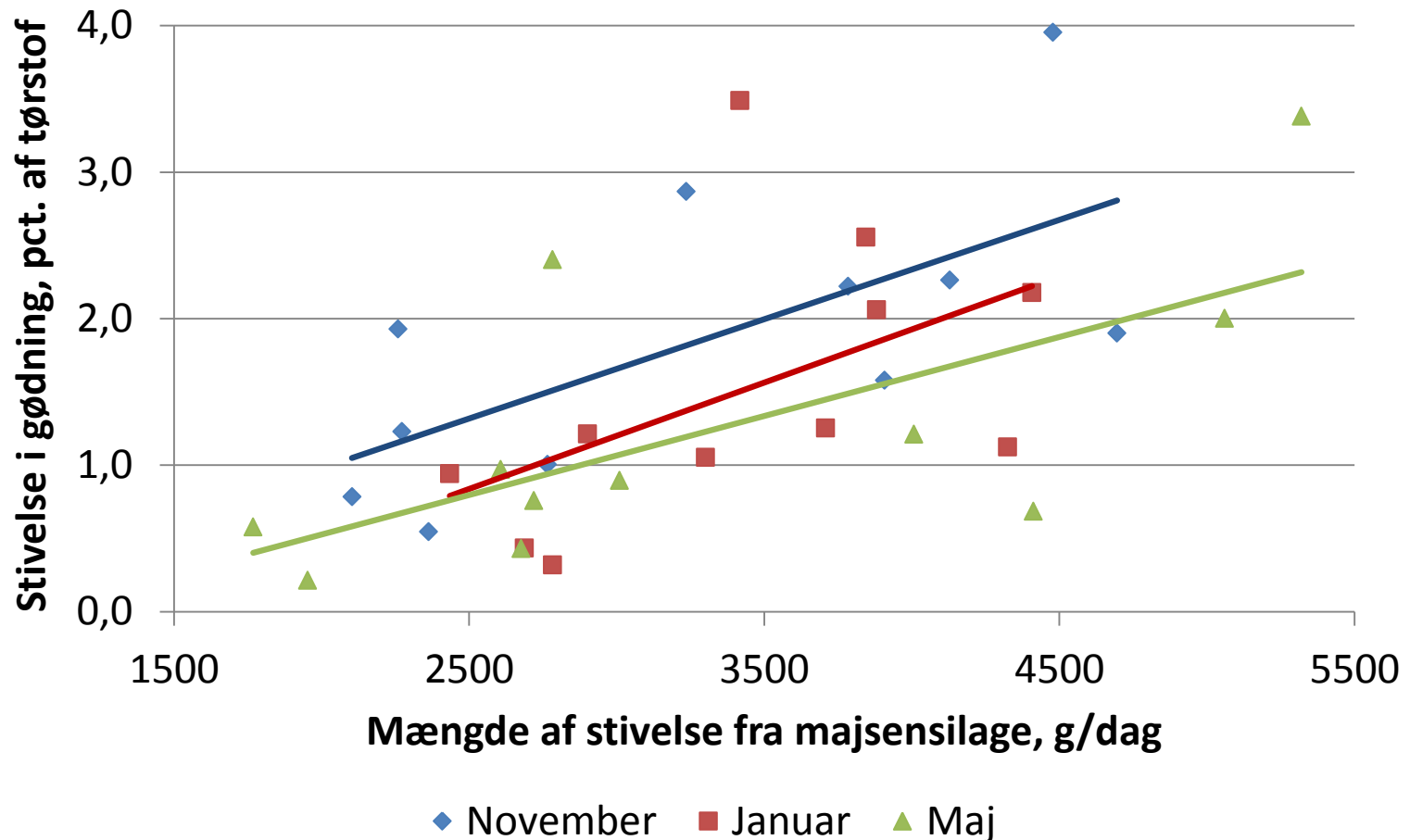
Stigende stivelse i gødning med stigende tørstofindhold i majsensilage

Stigende tørstofindhold i majsensilage med længere ensileringstid

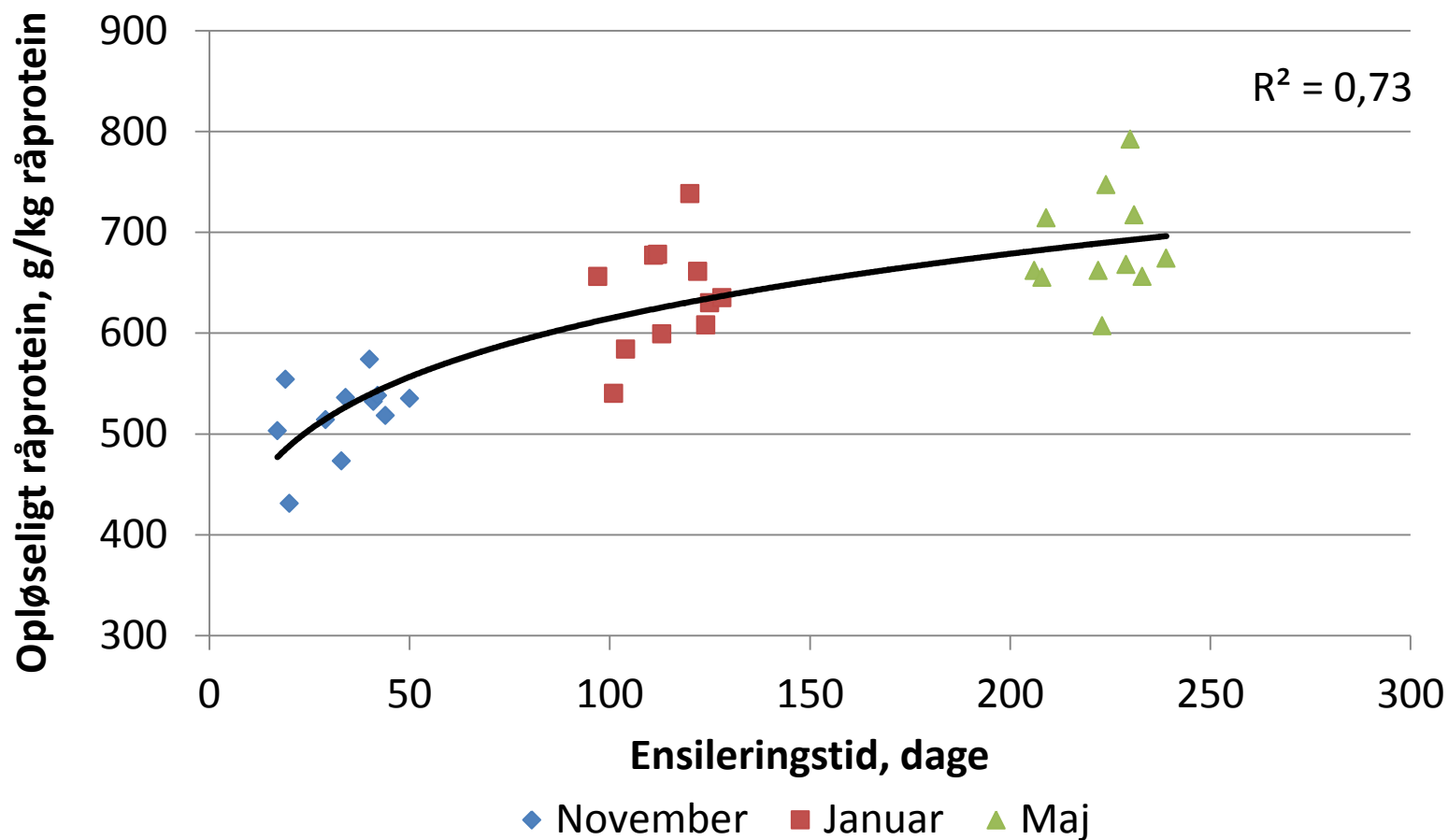

Stigende stivelse i gødning med stigende stivelse fra majsensilage

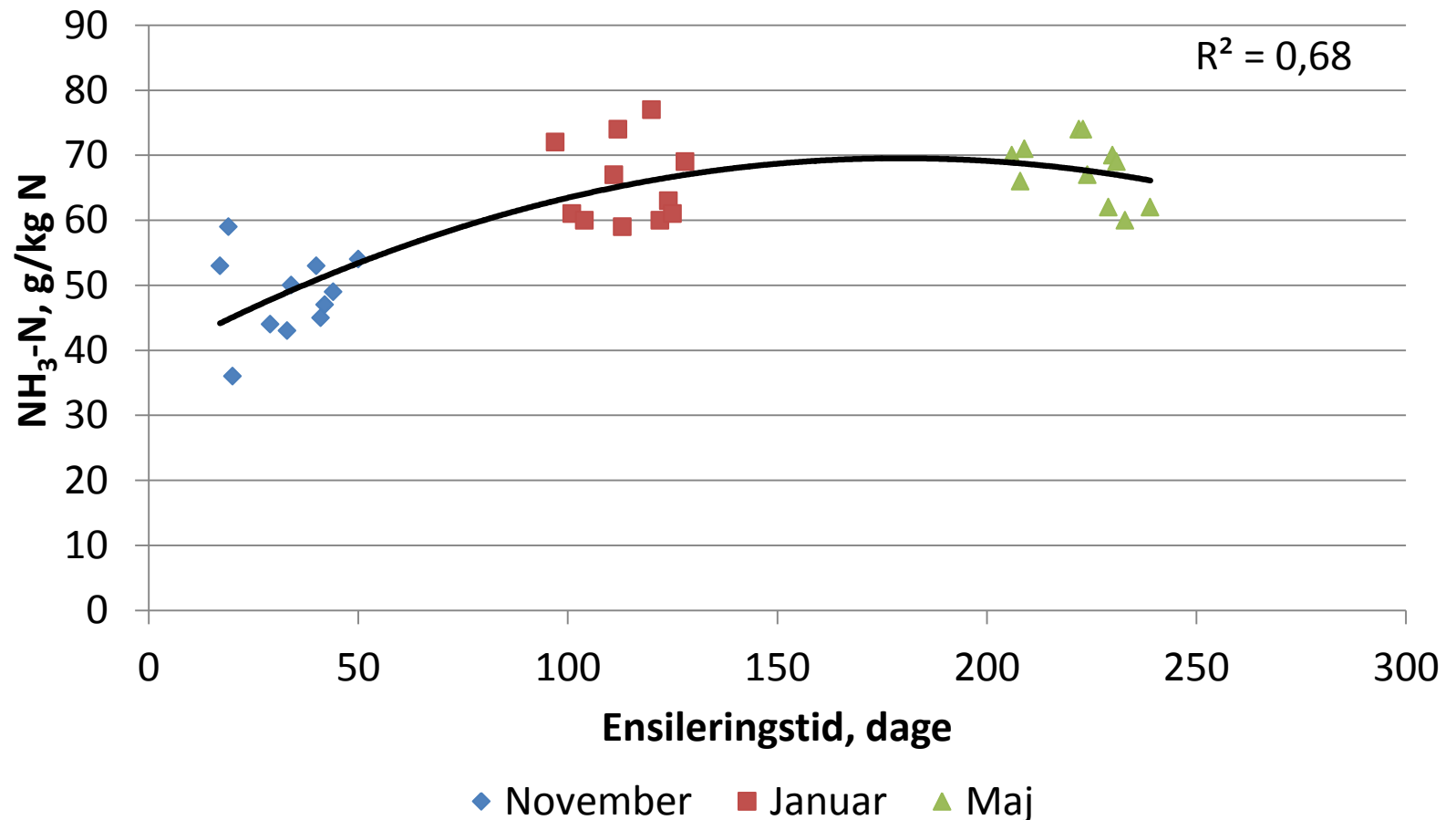

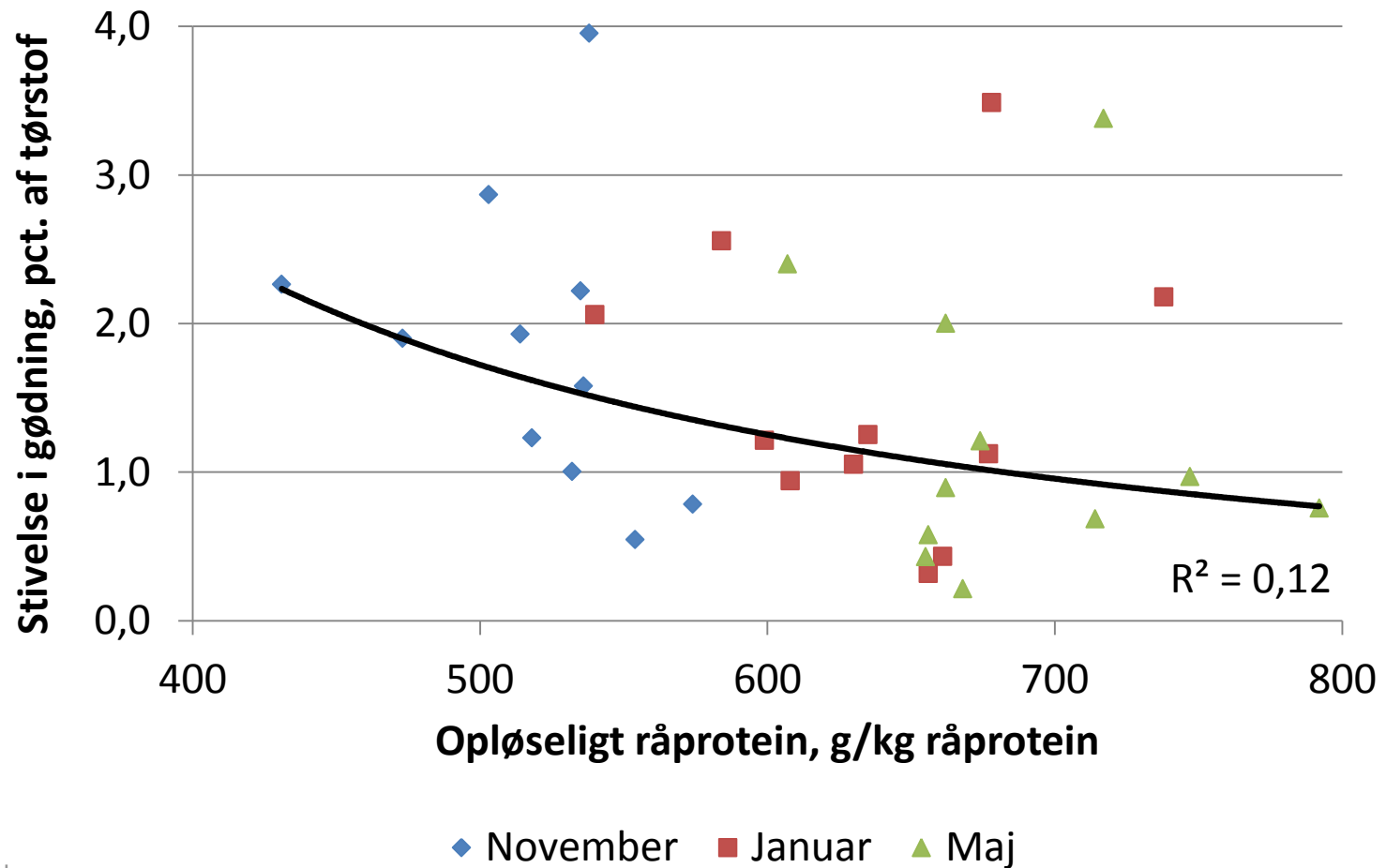
Opløseligt råprotein i majsensilage stiger med ensileringstiden

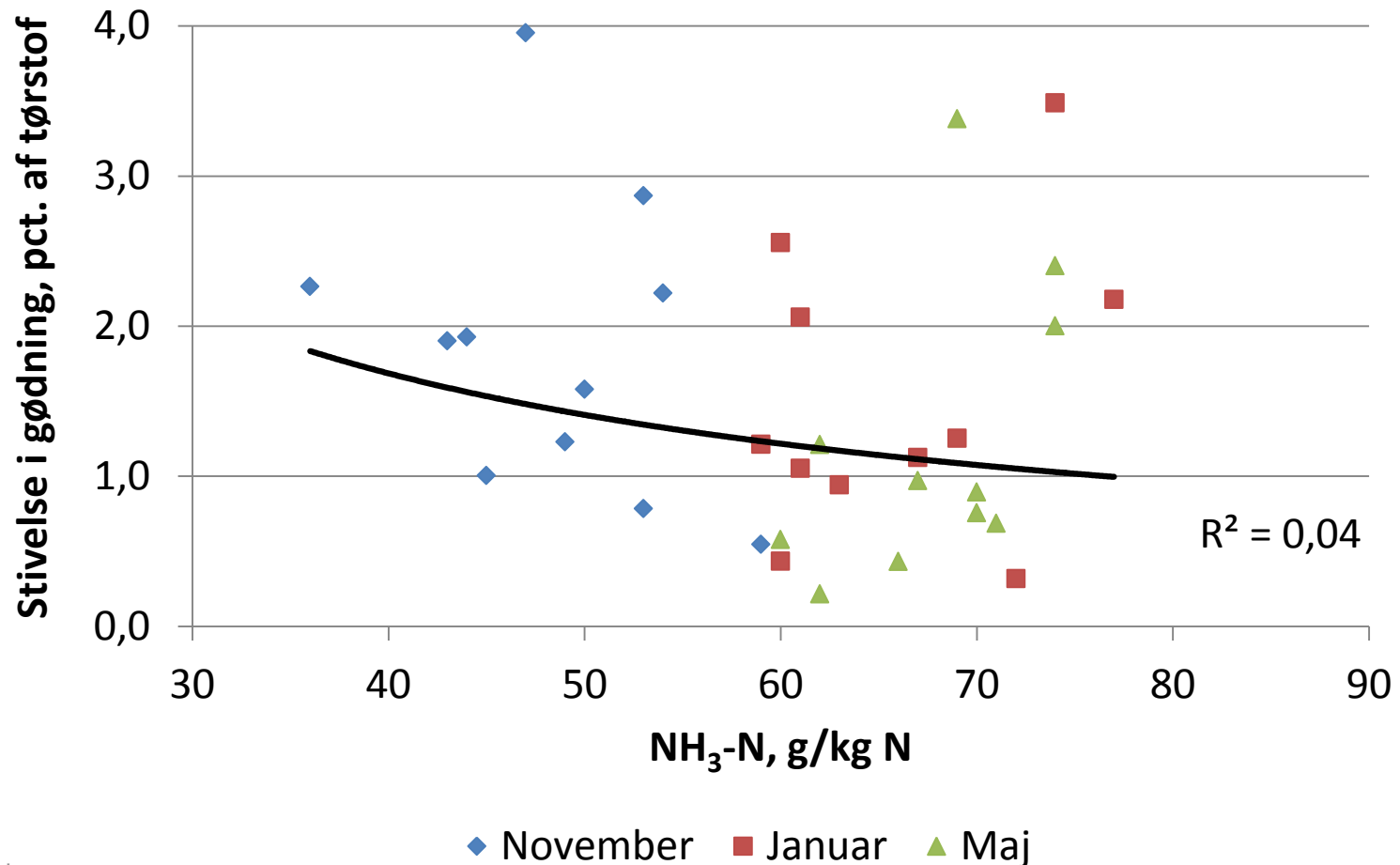
NH₃-N i majsensilage stiger med ensileringstiden

Svag sammenhæng mellem opløseligt råprotein i majs og stivelse i gødning

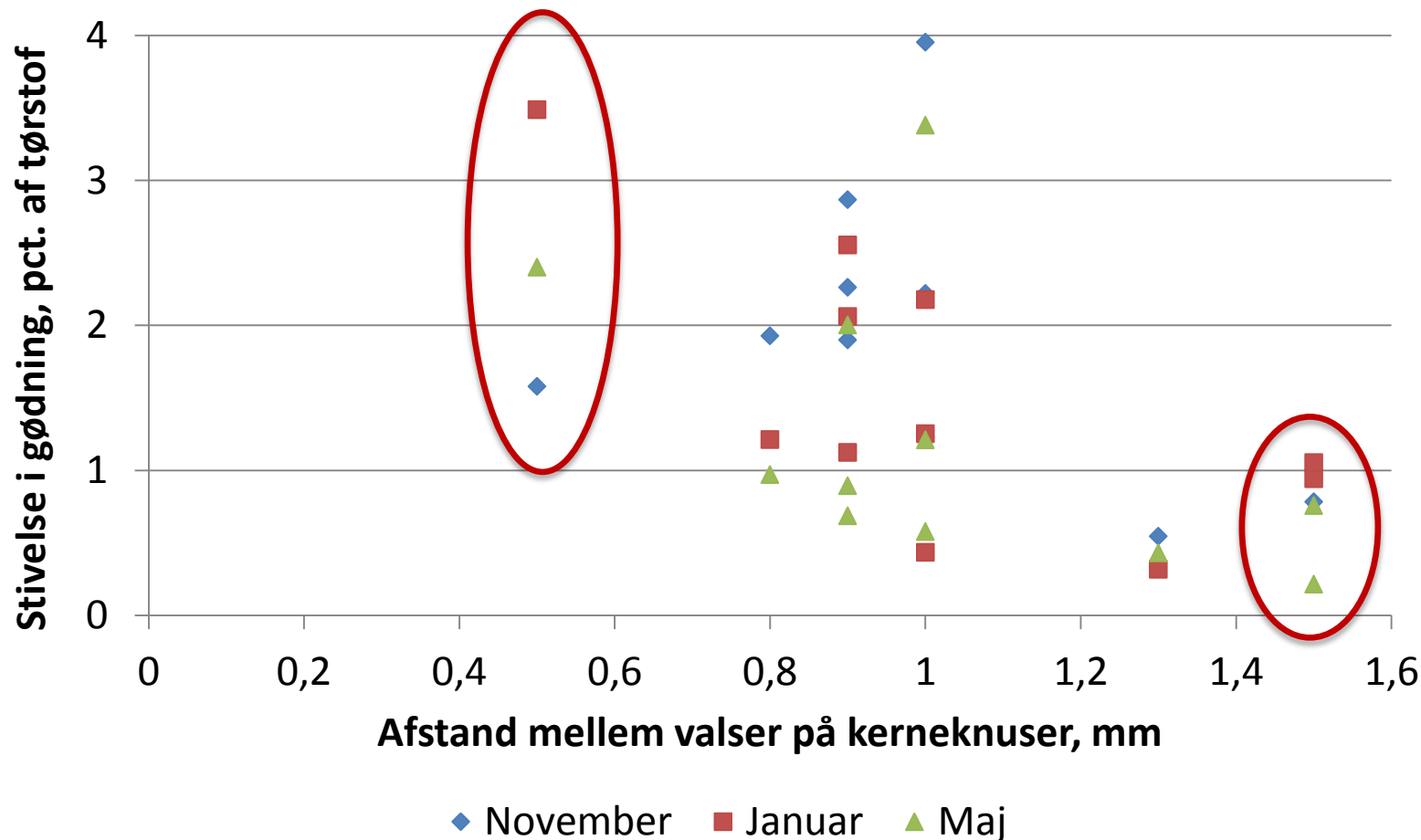

Ingen sammenhæng mellem NH₃-N i majsensilage og stivelse i gødning

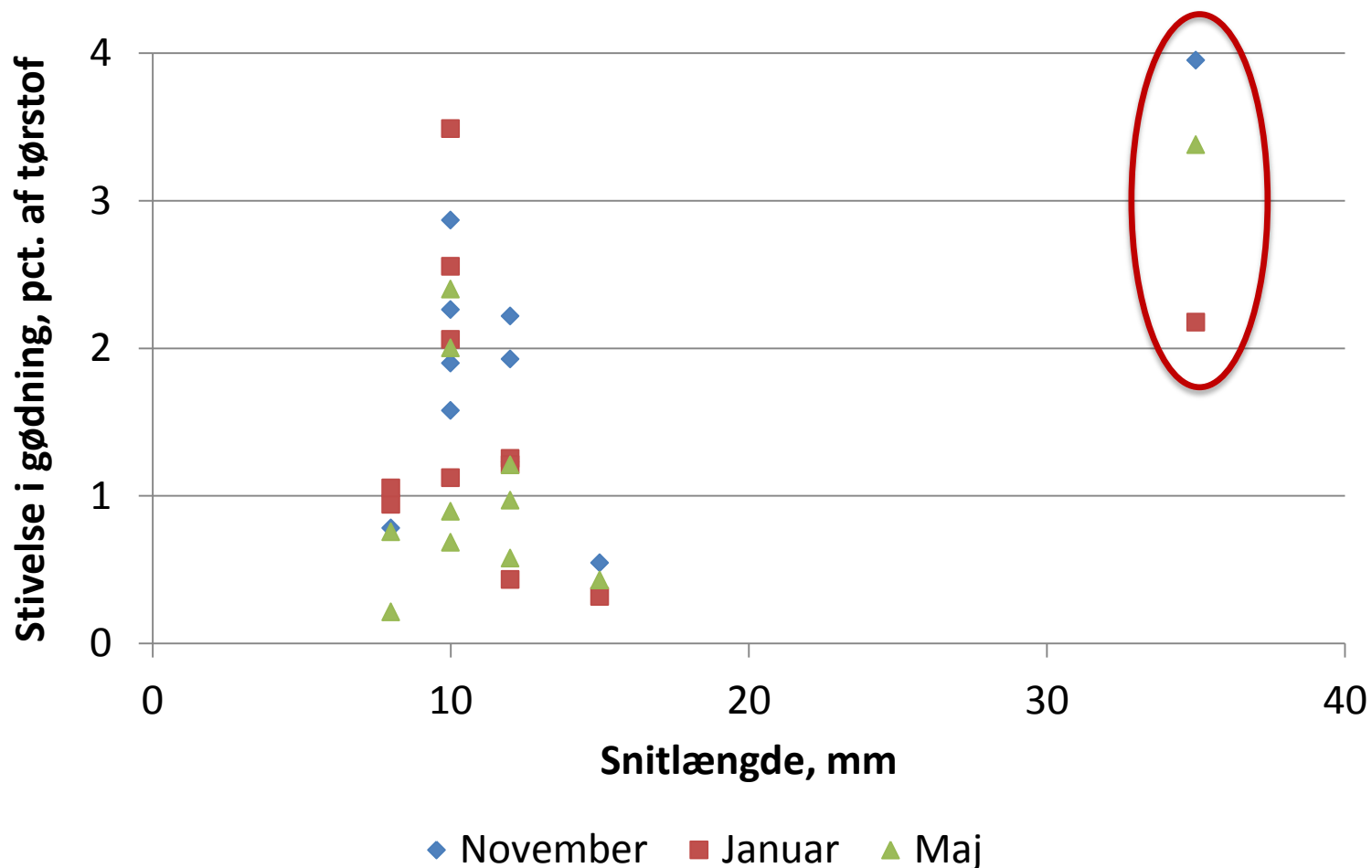

Stivelse i gødning i forhold til indstilling af kerneknuseren

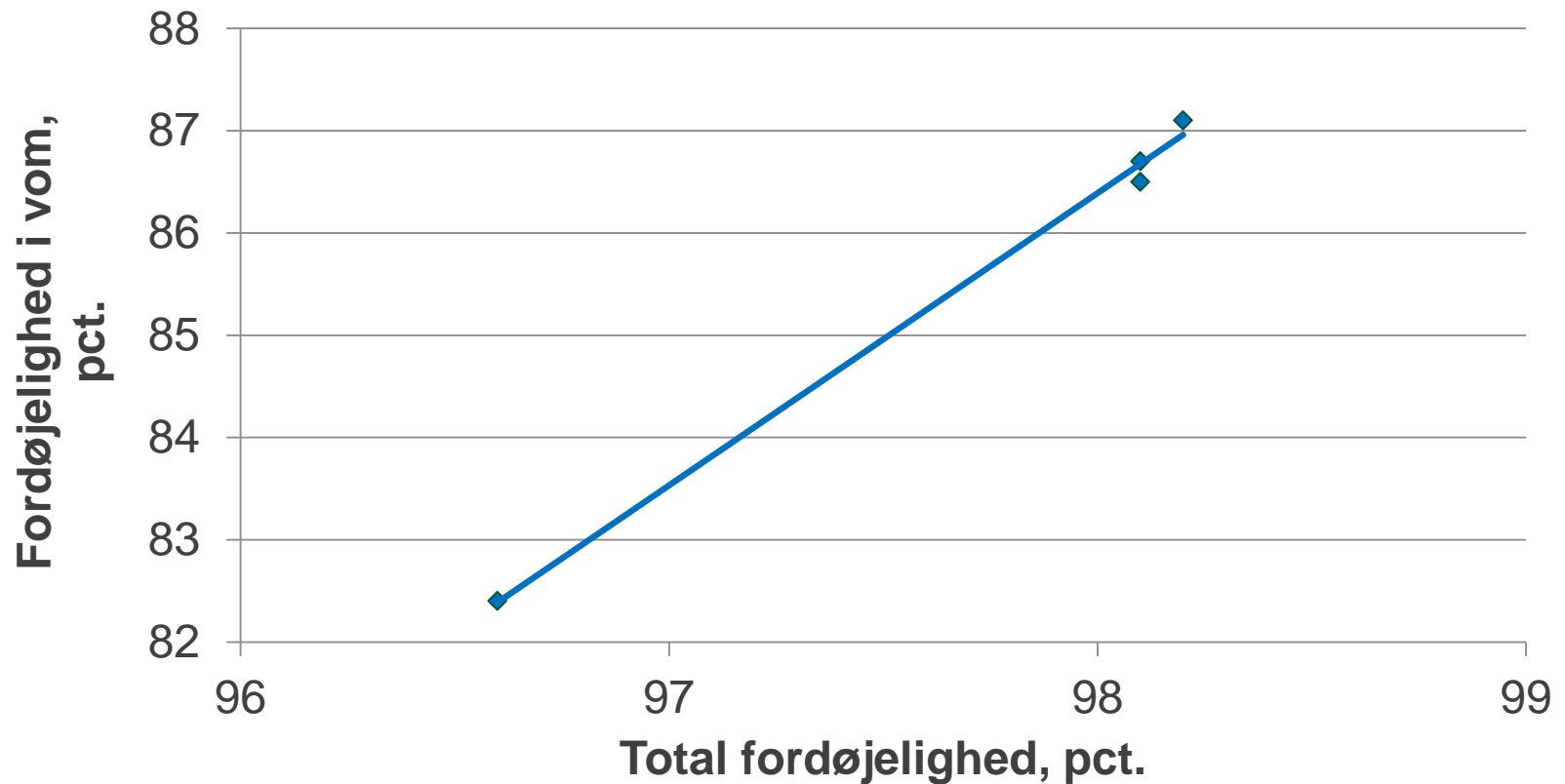
Stivelse i gødning i forhold til snitlængde

Foderplan anvendt i scenarieberegninger

Fodermiddel	Kg tørstof/dag
Majsensilage, 36 pct. stivelse	12,0
Kløvergræsensilage	2,0
HP-Pulp	2,5
Hvede	1,2
Rapskage	3,2
Sojaskrå	1,1
Mineraler + urea	0,3
Foderoptagelse i alt	22,3
Stivelse	
Stivelse i alt, g/dag	5310
Stivelse fra majsensilage, g/dag	4320
Stivelse fra majsensilage, pct.	81

Sammenhæng mellem vomfordøjelighed og total fordøjelighed af stivelse i majsensilage

Sutton et al. (2000)

Beregnede fordøjelighedsparametre for majsensilage ud fra stivelsesindhold i gødning

	Stivelse i gødning		
	Max.	Min.	NorFor tabel
Stivelse i gødning, pct. af tørstof	4,0	0,5	2,9
Fordøjelighed			
Total, pct.	95,7	99,4	96,9
Vom, pct.	79,6	90,3	89,6
Nedbrydningskarakteristika			
Ufordøjelig stivelse, g/kg stivelse	52	7	38
Nedbrydningshastighed, pct./time	18	49	45

Beregnet omsætning af stivelse i fordøjelseskanalen vha. NorFor

	Stivelse i gødning		
	Max.	Min.	NorFor-tabel
Stivelse i gødning, pct. af tørstof	4,0	0,5	2,9
	<i>Stivelse, g/dag</i>		
Optaget	5310	5310	5310
Fordøjet i vom	4227	4796	4759
Fordøjet i tyndtarm	599	364	289
Fordøjet i tyktarm	256	117	95
Fordøjet i alt	5082	5277	5143
Ufordøjet	228	33	167

Energi- og AAT-forsyning beregnet i NorFor

	Stivelse i gødning		
	Max.	Min.	NorFor-tabel
Stivelse i gødning, pct. af tørstof	4,0	0,5	2,9
Energibalance, %	99,4	100,9	100,0
Energi, MJ/dag	151,1	153,3	151,9
AAT til mælk, g/MJ	14,5	15,0	15,0
	<i>Kr./dag</i>		
Merpris for at opfylde behov	+0,50	-0,50	0

Nem metode til at tjekke kerneknusning

- Fyld en opvaskebalje $\frac{3}{4}$ med vand
- Indsaml 4-5 håndfulde repræsentativt materiale af den høstede majs og kom det i vandet
- Rør let i vandet for at skille kerner og stængler

Nem metode til at tjekke kerneknusning - fortsat

- Fjern stængler og blade, der nu flyder i vandoverfladen
- Hæld forsigtigt vandet af baljen, mens kernerne holdes tilbage med hånden eller en si
- Læg kernerne ud på en plan overflade
- Vurdér graden af kerneknusning

Eksempel på helt utilstrækkelig kerneknusning

Shredlage – en måde at få både mere struktur og effektiv kerneknusning???

Fordøjelighed af stivelse i majsensilage

- Stiger med længere ensileringstid
- Falder med stigende tørstofindhold i majsensilagen
- Falder ved meget lang snitlængde

- Effektiv kerneknusning fortsat vigtig, men afstand mellem valser fra 0,5 til 1,5 mm på kerneknuser tilsyneladende ikke afgørende.

Få høj fordøjelighed af stivelsen i majsensilage

- Lad majsensilage ensilere i mindst 6-8 uger
- Undgå tørstofindhold over 35 pct.
- Finsnit majsensilage på maks. 9-10 mm
- Sørg for effektiv kerneknusning, dvs. knuste kerner, afstand mellem valser max. 1,5 mm
- Tjek kerneknusningen ved høst!